

Sygn. VPa 200/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Mastalerz

Sędziowie: SSO Agnieszka Leżańska

SSR del. Beata Grabiszewska (spr.)

Protokolant: stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa M. Z. (1)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego (...) Spółce z o.o. w P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 października 2013r. sygn. IV P 315/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

- „1” w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę 15.000,00 zł (piętnaście tysięcy złotych 00/100) obniża do kwoty 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych 00/100) i oddala powództwo w pozostałej części;

- „2” w ten sposób, że nie obciąża powódki M. Z. (1) obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

- „3” w ten sposób, że wskazaną w nim kwotę 750,00 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem niewiszczonej opłaty od pozwu obniża do kwoty 250,00 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych 00/100), a kwotę 552,07 zł (pięćset pięćdziesiąt dwa złote siedem groszy) tytułem zwrotu wydatków obniża do kwoty 184,02 zł (sto osiemdziesiąt cztery złote dwa grosze);

2. nie obciąża powódki M. Z. (1) kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V Pa 200/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 października 2012 roku powódka M. Z. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka z o.o. w P. zadośćuczynienia w kwocie 15.000,00 zł. Jako podstawę żądania powódka wskazała na stwierdzoną chorobę zawodową i negatywne konsekwencje w stanie zdrowia, jej możliwościach zawodowych i w jej życiu codziennym.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka z o.o. w P. nie uznał powództwa, wnosząc o jego oddalenie.

Na wniosek pozwanej spółki Sąd postanowieniem z dnia 4 marca 2013 roku powiadomił o toczącym się postępowaniu Towarzystwo (...) S. A. w Ł..

Wyrokiem z dnia 15 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od pozwanego (...) Spółka z o.o. w P. na rzecz powódki M. Z. (1) kwotę 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2012 roku do dnia zapłaty wraz z kwotą 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 750,00 zł tytułem opłaty od pozwu i kwotę 552,07 zł tytułem zwrotu wydatków.

Podstawę wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

W dniu 8 stycznia 2007 roku powódka M. Z. (1) została zatrudniona w (...) Spółka z o.o. w P. jako kontroler jakości. Do obowiązków powódki należała kontrola jakości części samochodowych. Są to małe elementy wykonane ze stali niklowych i stali chromowych.

W obowiązującej u pozwanego stanowiskowej karcie szacowania ryzyka na stanowisku kontrolera jakości wyrobów przewidziano możliwość wystąpienia alergii i chorób skóry, oceniając ryzyko zaistnienia jako niskie, a ciężkość następstw w przypadku zaistnienia jako średnie.

W 2008 roku na skórze powódki pojawiły się pierwsze zmiany. Powódka w październiku 2008 roku rozpoczęła leczenie u lekarza dermatologa z uwagi na stwierdzone zmiany wypryskowe pod kolanami, na brzuchu i pod piersiami.

Decyzją nr (...) z dnia 6 maja 2009 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził u M. Z. (1) chorobę zawodową w postaci kontaktowego alergicznego zapalenia skóry. Przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne wykazało, że powódka w trakcie wykonywania obowiązków zawodowych miała kontakt z detalami mającymi w swoim składzie nikiel

i chrom, a przeprowadzone badania ujawniły, że czynnikiem uczulającym M. Z. jest nikiel i kobalt.

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił u powódki 10 % uszczerbek na zdrowiu w związku z chorobą zawodową i wypłacił jej odszkodowanie w kwocie 5.890,00 zł tytułem ww. uszczerbku na zdrowiu.

W okresie od 18 stycznia 2010 roku do dnia 14 sierpnia 2010 roku powódka była zatrudniona przez (...) S.A. w K. na stanowisku sprzedawca - kasjer w wymiarze 3/4 etatu.

Dalej Sąd ustalił, że choroba powódki nie skutkuje trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, po ustaniu kontaktu z alergenami dolegliwości ustępują, mogą nawracać po każdej ekspozycji na alergeny. Powódka nie wymagała, ani nie wymaga opieki innych osób, w chwili obecnej choroba powódki nie wiąże się ze znacznymi dolegliwościami, nie wymaga ani stałego lub długotrwałego stosowania leków.

Od czasu ustalenia u powódki choroby zawodowej i ustalenia przez ZUS uszczerbku na zdrowiu zmiany chorobowe nawracają sporadycznie, mają małe nasilenie i nie są powodem leczenia w specjalistycznej poradni dermatologicznej.

Od sierpnia 2010 roku powódka leczyła się przez okres 6 miesięcy psychiatrycznie z uwagi na stwierdzone zaburzenia reaktywne. Wynikały one bardziej z przyczyn ekonomicznych, egzystencjalnych i rodzinnych, niż z bezpośredniego wpływu zmian skórnych na psychikę powódki.

Stwierdzona u powódki choroba zawodowa nie spowodowała trwałego uszczerbku w zdrowiu psychicznym, w takcie zaburzeń nie było konieczności opieki osób trzecich, stwierdzone zaburzenia psychiczne nie wiązały się ze znacznymi cierpieniami i nie powodowały dezorganizacji życiowej i funkcjonalnej.

Sąd Rejonowy ustalił również, że obecnie nawroty dolegliwości skórnych występują u powódki przy kontakcie z alergenami - metalowymi przedmiotami oraz w okresie letnim przy ekspozycji skóry na słońce. W okresie letnim powódka unika ubiorów odkrywających ramiona, plecy.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy, załączonych aktach ZUS oraz na podstawie opinii biegłych dermatologa i psychiatry, których obie strony nie kwestionowały, a także w oparciu o twierdzenia i zeznania powódki.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał roszczenie powódki za zasadne.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd wskazał, że powódka M. Z. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka z o.o.

w P. zadośćuczynienia, wskazując jako podstawę żądania stwierdzoną chorobę zawodową i negatywne konsekwencje w stanie zdrowia, jej możliwościach zawodowych i życiu codziennym.

Ponieważ kodeks pracy nie reguluje kwestii zadośćuczynienia, zgodnie z art. 300 k.p. należało sięgnąć do regulacji zawartej w kodeksie cywilnym. Sąd odwołał się do treści art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., wskazując, że osoba, która doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia może żądać odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), cierpienie psychiczne (ujemne uczucia związane z cierpieniami fizycznymi lub następstwami rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała np.: zeszpecenia).

Kontynuując rozważania, Sąd Rejonowy wskazał, że konstrukcja zadośćuczynienia w prawie polskim opiera się na trzech zasadach. Pierwsza sprowadza się do stwierdzenia, że zadośćuczynienie pieniężne sąd może przyznać poszkodowanemu jedynie w wypadkach wyraźnie w ustawie przewidzianych. Oznacza to, że możliwe jest przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego wyjątkowo; regułą bowiem jest, że naprawieniu podlega tylko szkoda majątkowa. Te wyjątki przewiduje m.in. art. 445 k.c.

Odwołując się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1969 r.(I PR 224/60, OSNCP 1970, nr 6, poz. 111) Sąd wywiódł, że zgodnie z zasadą fakultatywności zadośćuczynienia pieniężnego, jego przyznanie nie jest - nawet w razie istnienia krzywdy - obligatoryjne i zależy od uznania i oceny sądu konkretnych okoliczności sprawy. Fakultatywność jednak nie oznacza dowolności, a odmowa przyznania zadośćuczynienia musi być obiektywnie uzasadniona.

Odnosząc się do pierwszej z przedstawionych zasad Sąd ocenił, że roszczenie powódki oparte jest na art. 445 kc, czyli ustawowej podstawie roszczenia o zadośćuczynienie. Oparcie roszczenia o zadośćuczynienie na zasadach odpowiedzialności deliktowej prowadzi do konieczności odpowiedniego zaistnienia przesłanek zawartych w art. 415 kc i następnych kodeksu cywilnego. Biorąc pod uwagę okoliczności powstania krzywdy zastosowanie będzie miał art. 435 k.c.

Zgodnie ze stanowiskiem ustalonym w orzecznictwie i zaakceptowanym przez Sąd Rejonowy, dochodzenie przez pracownika roszczeń uzupełniających, opartych na przepisach prawa cywilnego, wymaga wykazania odpowiedzialności pracodawcy z tytułu czynu niedozwolonego, udowodnienia wysokości szkody i związku

przyczynowego pomiędzy zdarzeniem cywilnoprawnym, a powstaniem szkody (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1998 r. w sprawie II UKN 450/97, opubl. w OSNP z 1998 r., nr 24, poz. 720).

Dalej Sąd podnosił, że powódka miała za zadanie wykazać, że doznana przez nią szkoda na osobie w postaci choroby zawodowej oraz wskazane w pozwie krzywdy psychiczne pozostają w związku z ruchem przedsiębiorstwa (definiowanym jako funkcjonowanie wszystkich agend przedsiębiorstwa bez względu na to, w jakim stosunku pozostaje ich funkcjonowanie do stosowanych sił przyrody, jak również funkcjonowanie wszystkich urzędzeń należących do tak szeroko ujmowanego przedsiębiorstwa, wreszcie każdy przejaw działalności takiego przedsiębiorstwa wynikający z określonej struktury organizacyjnej i funkcji usługowo- produkcyjnej (analogicznie Sąd Najwyższy w wyrokach: z 09 lutego 1976 r. w sprawie IV CR 2/76, opubl. LEX nr 7799 oraz z 13 grudnia 2001 r. w sprawie IV CKN 1563/00, opubl. LEX nr 52720). W ocenie Sądu temu zadaniu powódka podołała.

Sąd Rejonowy stwierdził, że odpowiedzialność pozwanego pracodawcy znajduje potwierdzenie w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego ustalającej istnienie u M. Z. (1) choroby zawodowej i wiążącej powstanie tej choroby z warunkami pracy panującymi w pozwanej Spółce, a pomiędzy pracą u pozwanego, a chorobą zawodową powódki zachodzi związek przyczynowy. Powódka doznała uszczerbku na zdrowiu zarówno fizycznym, jak i psychicznym, a odpowiedzialność pozwanego oparta jest na art. 435 k.c.

Dlatego też Sąd uznał, iż powódce przysługiwało skuteczne prawo żądania zadośćuczynienia.

Kontynuując rozważania Sąd wskazał, że przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, wypracowała je judykatura.

Zdrowie jest dobrem szczególnie cennym; przyjmowanie niskich kwot zadośćuczynienia w przypadkach ciężkich uszkodzeń ciała prowadzi do niepożądanego deprecjacji tego dobra (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lipca 1997 r., II CKN 273/97, nie publ.). Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lutego 1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92; por. też wyrok z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78, Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez 2001/8 str. 469).

Odnosząc powyższe rozważania do stanu faktycznego sprawy Sąd stwierdził, że wysokość należnego powódce zadośćuczynienia winna stanowić odczuwalną kwotę, mającą zrehabilitować jej choćby materialnie doznane cierpienia, jednakże wysokość jej ograniczona jest z jednej strony rozmiarem cierpienia powódki, a drugiej aktualnymi stosunkami majątkowymi społeczeństwa. Ograniczeniem dla Sądu jest także wartość żądania wskazana przez powoda w pozwie.

Przy ustaleniu należnej powódce kwoty, jako kryteria czysto pomocnicze należy wziąć pod uwagę z jednej strony wysokość stwierdzonego uszczerbku na zdrowiu - 10 % oraz dotychczasową praktykę orzecznictwie, iż 1 % uszczerbku na zdrowiu winien odpowiadać kwocie między 2.000 a 2.500 zł. Nie można także nie zauważyć, iż obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego

i Sądów Apelacyjnych dominuje pogląd, że wysokość zadośćuczynienia za uszczerbek na zdrowiu w obecnych realiach społeczno - gospodarczych nie może być ograniczona do symbolicznych kwot. Sąd wskazał, że należy również wziąć pod uwagę fakt, iż dochodzona przez powódkę kwota 15.000,00 zł jest wyrównaniem należnego jej świadczenia ponad odszkodowanie wypłacone przez ZUS.

Biorąc pod uwagę, iż w niniejszym postępowaniu roszczenie powódki ograniczone było do kwoty 15.000,00 zł, nie objętej odszkodowaniem uzyskanym od ZUS, Sąd uznał roszczenie powódki za uzasadnione co do wysokości dochodzonej kwoty.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Ustalając wysokość należnego powódce zwrotu kosztów zastępstwa procesowego Sąd uznał, iż brak jest podstaw do przyznania dwukrotności stawki wynagrodzenia wynikającego z norm rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie ... Dz.U. 163, poz.1348 z 2002 r.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył pełnomocnik strony pozwanej, zarzucając:

1. naruszenie art. 415 oraz 445 § 1 Kodeksu cywilnego poprzez uznanie, że spełnione zostały przesłanki do nałożenia na pozwanego obowiązku naprawienia szkody;
2. naruszenie art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez wadliwą ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, prowadzącą do uznania, iż rozmiar szkody poniesionej przez powódkę należy mierzyć wartością 10% uszczerbku na zdrowiu.

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powódki wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył, co następuje :

Apelacja pozwanego jest częściowo uzasadniona i skutkuje zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Na uwzględnienie nie zasługuje zarzut naruszenia art. 415 oraz 445 § 1 Kodeksu cywilnego poprzez uznanie, że spełnione zostały przesłanki do nałożenia na pozwanego obowiązku naprawienia szkody.

Na początku rozważań, wskazać należy, że za dopuszczalnością dochodzenia roszczeń uzupełniających z tytułu choroby zawodowej na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego opowiada się zdecydowana większość przedstawicieli nauki (por. m.in. W. Sanetra, Odpowiedzialność za naruszenie norm prawa pracy w warunkach demokracji i społecznej gospodarki rynkowej, [w:] M. Matey-Tyrowicz, T. Zieliński (red.), Prawo pracy w obliczu przemian, Warszawa 2006, s. 324; J. Jończyk, Ubezpieczenie wypadkowe, s. 3; tenże, Prawo zabezpieczenia społecznego, s. 213; Ł. Pisarczyk, Ryzyko pracodawcy, Warszawa 2008, s. 345). Jedykatura także jednolicie podziela to stanowisko.

Pracownik, występując z roszczeniem uzupełniającym, obowiązany jest wykazać przesłanki prawne cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej pracodawcy (wyrok Sądu Najwyższego z 5 lipca 2005 r., I PK 293/04, Prawo Pracy 2005 nr 11, s. 35).

W cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej wyróżnia się dwa podstawowe podłoża powstania obowiązku naprawienia szkody,

tj. odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego i odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Gdy szkoda jakiej doznał pracownik (uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia), jest wynikiem czynu niedozwolonego, można dochodzić jej wyrównania od pracodawcy, wykazując jego odpowiedzialność na podstawie prawa cywilnego. Rzeczą uprawnionego pracownika będzie więc wykazanie odpowiedzialności pracodawcy z Kodeksu cywilnego (wina - art. 415 kc lub ryzyko - art. 435 kc), udowodnienie szkody i związku przyczynowego między zdarzeniem a powstaniem szkody.

Należy podkreślić, iż odpowiedzialność odszkodowawcza z art. 435 kc powstaje bez względu na winę (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.03.2006 r., II PK 213/05, opubl.: Legalis). Zgodnie z treścią art. 435 § 1 kc prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch

przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Odnosząc cytowany przepis oraz powyższe rozważania do stanu faktycznego sprawy wskazać należy, że nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, iż odpowiedzialność pozwanego zakładu opiera się na zasadzie ryzyka, gdyż zakład ten jest przedsiębiorstwem, którego całość wprawiana jest w ruch za pomocą sił przyrody, a użycie sił ma znaczenie fundamentalne dla jego działania.

Związek przyczynowy między działalnością pozwanego a uszczerbkiem, jakiego doznała powódka także jest niewątpliwy. Odpowiedzialność pozwanego pracodawcy znajduje potwierdzenie w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, ustalającej istnienie u M. Z. (1) choroby zawodowej i wiążącej powstanie tej choroby z warunkami pracy panującymi w pozwanej Spółce. Pomiedzy pracą u pozwanego, a chorobą zawodową powódki zachodzi związek przyczynowy. Do obowiązków powódki należała kontrola jakości części samochodowych, małych elementów wykonanych ze stali niklowych i stali chromowych, a przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne i badania ujawniły, że czynnikiem uczulającym u powódki jest nikiel i kobalt.

W przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki egzoneracyjne w postaci siły wyższej i wyłącznej winy poszkodowanej lub osoby trzeciej, za którą pozwany odpowiedzialności nie ponosi.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka doznała uszczerbku w związku z wykonywaniem powierzonych jej czynności. Wynika to bezspornie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Przed rozpoczęciem pracy w pozwanym zakładzie powódka nie miała żadnych zmian skórnych. W 2008 roku na jej skórze pojawiły się pierwsze zmiany skórne. W październiku 2008 roku rozpoczęła leczenie u lekarza dermatologa z uwagi na stwierdzone zmiany wypryskowe pod kolanami, na brzuchu, pod piersiami. Wprawdzie z opinii biegłych wynika, że choroba powódki nie skutkuje trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, gdyż po ustaniu kontaktu z alergenami dolegliwości ustępują, to jednak nawracają one po ekspozycji na alergeny, metal, słońce, choć z mniejszym nasileniem.

Jak wynika z opinii biegłego z zakresu dermatologii w chwili obecnej choroba powódki nie wiąże się ze znacznymi dolegliwościami (k. 125). Nie oznacza to jednak, że dolegliwości w ogóle nie występują. Podkreślić należy, że w pierwszym okresie, po powstaniu zmian skórnych, kiedy były one nasilone, powodowały u powódki swędzenie skóry, pieczenie, ból, utrudniały lub uniemożliwiały noszenie bielizny. Jednocześnie z uwagi na nieestetyczny wygląd powodowały poczucie wstydu, trudności w kontaktach z innymi osobami oraz wywoływały zdenerwowanie, w szczególności z uwagi na nie ustalenie przyczyny. Wystąpienie zmian skórnych spowodowało nie tylko dolegliwości w pierwszym okresie, ale wywołało także skutki na przyszłość. Zmiany skórne pojawiają się i nasilają przy każdym kontakcie z metalowymi elementami odzieży (np. klamra paska, nit w spodniach, metalowe elementy stanika), czy też po ekspozycji na słońce. Wówczas występuje ból, pieczenie i swędzenie skóry. Powoduje to ograniczenia w zakresie ubierania, w lecie powódka zakłada bluzki z długim rękawem, odzież zasłaniającą ramiona i plecy. W związku z zmianami skórnymi powódka zrezygnowała z wyjazdów na basen, wstydzi się rozebrać, stara się zakrywać brzuch i plecy.

Powyższe okoliczności wynikają z zeznań świadków M. S. i K. Z., a także z zeznań powódki i jednoznacznie wskazują, że doznała ona uszczerbku na zdrowiu, zarówno fizycznym, jak i psychicznym.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka wykazała wszystkie przesłanki prawne cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej pracodawcy, dlatego też zarzut naruszenia art. 415 oraz 445 § 1 Kodeksu cywilnego jest chybiony.

Na uwzględnienie zasługuje natomiast zarzut naruszenia art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez wadliwą ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, prowadzącą do uznania, iż rozmiar szkody poniesionej przez powódkę należy mierzyć wartością 10% uszczerbku na zdrowiu. Sąd Okręgowy podziela stanowisko

pozwanego, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w której ustalono u powódki 10% uszczerbek na zdrowiu nie może być podstawą do ustalenia w niniejszym postępowaniu stopnia cierpień fizycznych i psychicznych powódki, związanych z doznanym uszczerbkiem, a tym samym wysokości zadośćuczynienia.

Zadośćuczynienie za krzywdę jest swoistą postacią odszkodowania, którego celem jest rekompensowanie uszczerbku w dobrach osobistych. Najczęstszą podstawą żądania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest spowodowanie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Szkoda niemajątkowa polega tu na naruszeniu integralności cielesnej oraz zdrowia poszkodowanego. Jak podkreślono w orzecznictwie sądowym, zadośćuczynienie pieniężne obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia psychiczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.07.2000 r., II CKN 1119/98, opubl.: LEX nr 50884).

Ponieważ celem zadośćuczynienia pieniężnego jest złagodzenie cierpień fizycznych i psychicznych – dlatego zadośćuczynienie obejmuje wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które wystąpią w przyszłości. Z tego względu w orzecznictwie przyjęto, że zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy i obejmować zarówno cierpienia fizyczne i psychiczne już doznane, czas ich trwania, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości, a więc prognozy na przyszłość (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2004 r., IV CK 357/03, LEX nr 584206).

Do cierpień fizycznych zalicza się przede wszystkim ból i podobne do niego dolegliwości. Cierpieniem psychicznym będą ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, konieczności zmiany sposobu życia czy nawet wyłączenia z normalnego życia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2000 r., I CKN 969/98, LEX nr 50824). Na pojęcie krzywdy składają się nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu, polegające na znoszeniu cierpień psychicznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 909/00, LEX nr 56027).

Nie ulega wątpliwości, że w wyniku choroby zawodowej powódka doznała uszczerbku na zdrowiu, który był przyczyną cierpień fizycznych i psychicznych powódki o różnym zakresie nasilenia.

Wprawdzie biegła z zakresu dermatologii nie stwierdziła u powódki trwałego uszczerbku na zdrowiu i precyzyjnie nie określiła stopnia dolegliwości, to jednak nie wykluczyła istnienia tych dolegliwości. Wskazała jedynie, że w chwili obecnej choroba powódki nie wiąże się ze znacznymi dolegliwościami. Podała również, że zmiany mogą nawracać. Oceniając stopień cierpień u powódki należy mieć na uwadze okres od momentu pojawienia się zmian skórnych u powódki, okres leczenia oraz skutki na przyszłość.

W ocenie Sądu Okręgowego w pierwszym okresie po ujawnieniu zmian chorobowych rozmiar cierpień był większy, po ustaleniu przyczyny zmian i zastosowaniu odpowiedniego leczenia, jego stopień się znacznie zmniejszył. Wygląd skóry, która jest mniej estetyczna, wywołał u powódki uczucie wstydu i spowodował konieczność zmian sposobu życia, ubioru, a także skutkowało rezygnacją z wyjazdów na basen (por. wcześniejsze rozważania).

Doznane przez powódkę cierpienia fizyczne oraz cierpienia natury psychicznej, związane z chorobą zawodową uzasadniają żądanie zadośćuczynienia.

Wysokość zadośćuczynienia musi pozostawać w zależności od intensywności tych cierpień, czasu ich trwania, ujemnych skutków zdrowotnych, jakie powódka będzie zmuszona znosić w przyszłości. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 28.09.2001 r., III CKN 427/00, Legalis).

Odwołując się do powyższych rozważań, biorąc pod uwagę charakter uszczerbku, jakiego powódka doznała, stopień jej cierpienia fizycznych i psychicznych związanych z chorobą zawodową, możliwość nawrotu zmian skórnych, konieczność wprowadzenia zmian w sposobie życia, Sąd Okręgowy uznał, iż adekwatnym jest zadośćuczynienie w kwocie 5.000,00 zł, która łącznie z wypłaconym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych odszkodowaniem z tytułu 10 % uszczerbku na zdrowiu w związku z chorobą zawodową (5.890,00 zł), w całości rekompensuje niemajątkową szkodę u powódki.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok.

Na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc Sąd nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą i drugą instancję, biorąc pod uwagę jej sytuację materialną, w tym problemy ze znalezieniem pracy i brak środków na kontynuowanie leczenia. Sąd uwzględnił także stan zdrowia powódki.

O wysokości kosztów sądowych (opłacie od uwzględnionej części powództwa i wydatkach poniesionych na koszt opinii biegłych) Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.